

✿✿✿ SÁROSPATAKI ✿✿✿
IFJUSÁGI KÖZLÖNY

XXXIX. évfolyam.

8. szám.

1924. április hó

Főszerkesztő :
Szabó Zoltán

Társszerkesztők :
Tárczy Dániel és Nagy Sándor

Felelős szerkesztő :
Zsiros József

TARTALOM : A felelős szerkesztő: Az erők egyesítése. — Szendrey László: Szívem örök gondja. (Vers.) — Szabó István: Ha a vége jó, minden jó! — Zsiros József: Mi ketten. (Vers.) — Meséli egy 88 éves öregdiák: A sárospataki diákéletből. — Zsiros József: Sirok között. (Vers.) — Szabó Zoltán: Diákadomák. — Id. Székely Sándor: Szemelvények a magyar diák természetrajzából. — —ros.: Jegyzetek. — Hírek. — A szerkesztőség üzenete

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. ✿ Kollégium.

Előfizetés:
Félévre — — 5000 K.
Egy példány 1000 K.

XXXIX. évfolyam.

8. szám.

1924. április hó.

SÁROSPATAKI

IFJUSÁGI KÖZLÖNY

XXXIX. évfolyam.

8. szám.

1924. április hó.

Főszerkesztő :
Szabó Zoltán

Társszerkesztők :
Tárczy Dániel és Nagy Sándor

Felelős szerkesztő :
Zsirus József

Az erők egyesítése

A győzelem bizonyosságát az erők egyesítése adja. Ha valamikor, ma ezt különösképpen kell hangsúlyoznunk. Nem azért, hogy üres szólamná erőtlennüljön, mely ideig-óráig talán forrongó feszültségben tartja a lelkeket; nem azért, hogy az egymást mardosó tömegek zür-zavarába dobva féktelen szenvedélyek eszközévé alacsonyuljon; magasabb és világosabb cél, tisztább légkör, eszményibb gondolkodás: *tisztaság, igazság és szentség legyen a világa!* Egyesíteni kell azoknak az erejét, akik nem azt nézik, hogy milyen véleményt táplálnak, hogy gondolkoznak *felőlük* az emberek, hanem azt kutatják, vizsgálják, hogy mit tett és mit tesz *érettük* az Isten?!

Két világ áll egymással szemben. Az egyiknek központi gondolata a föld, eszméje az Én; a másiknak hazája az ég, célja az Isten. Amott igazi értelemben nem is lehet szó egyesítésről, mert a szálak egy érdek-csomóból annyifelé futnak, ahány lélek; itt – akármennyire az ellenkezője igaz ennek – mégis szükség van reá, mert bár a cél egy, de mások az utak, a módok és az eszközök, amelyekkel megközelíteni lehet. Sokan azt gondolják, hogy ezek egységesítéséről van szó. Nem, éppen nem! Elsősorban azért, mert azok adott körülmények és viszonyok szerint változnak, sőt változta-

landók, főleg pedig azért, hogy az egyéniség a maga helyes-irányu fejlődésében csorbát ne szenvedjen.

Az erők egyesítése a *támogatásban* áll. Az élet csapásai meg szokták törni a lelkek erejét; a szükség megroskaszítja a gondolkozást; a hiányérzet arrafelé hajtja az embert, ahol vágyai, reményei legkönnyebben valóra válnak. Itt van szükség a támogatásra.

Ezt a célt szolgálja — bár csak kezdeteiben — Debrecen és Patak évenkénti kölcsönös látogatása. Hogy milyen áldásai vannak az ilyesfajta találkozásnak, azt mi már boldogan tapasztaltuk. A konferenciákon észlelhető szellemi irányok birkózása háttérbe szorul; helyét a közvetlenség, önzetlenség, egyszerűség, alázatosság és szeretet foglalja el. Megszűnik az előítélet, amellyel egyik főiskola (egyetem) a másikkal szemben viseltetik s a közvetlen tapasztalásból fakadó meggyőződés lesz urrá a lelkeken; feldobognak a szívek, összekulcsolódnak a kezek, hogy egy soha el nem választható frigykötésben harcolják meg a nemes harcot.

Most ismét Debrecenen van a sor s Patak a vendéglátó.

Jólesik hinni, hogy él még e szent földön egy olyan ifjuság, amelynek tagjai *egy* célért küzdve, egyé is akarnak forni, Jólesik tudni, hogy a küzdelmekben nem állunk egyedül, mert vannak oldalaink mellett, akik szemünkbe néznek s ellesik örömeinket, vagy — bánatunkat, akik segélykezeti nyujtanak s ismeretlenül nem ítélik meg feletünk, hanem eljönnek, átélük vergődésünket és itt a végváron a nagy magyar temető sáncainál segítenek izzóvá szítani a hazaszeretetet szent tüzét. S jólesik remélni — *haj, csak remélni*, hogy e baráti ölekezésnek minden mozzanata egy elszánt lépés lesz a lelkében is megújuló Magyarország régi határai felé! . . .

Debreceni bajtársak, pajtások! Jertek, igaz szeretettel várunk. Szeretetből csinálunk nektek diadalkaput, hogy azon keresztül vonuljatok lelkeinkhez!

A felelős szerkesztő.

Szívem örök gondja

Minden elveszhet.
A szívem, a lelkem.
A hitem, álmom, reménységem
És a szerelmem.

Minden elveszhet!
És nem marad más majd e bús egészsből
Mi most én vagyok, csak a szürke rom.
De a fölött is ott lebeg az átok
És a fájdalom.

Minden elveszhet!
Mindent elvehet s rabolhat az Élet
A kacajt, könnyet, jajszót, imádságot,
Téged!

Minden elveszhet, de örök az átok
És halálomig mardos majd a bánat,
Ha megtudom, hogy boldog nem vagy
És sirni látlak . . . [Édes

Szendrey László.

Ha a vége jó, minden jó!

Írta:
Szabó István

Rügyfakasztó, verőfényes vasárnap délután volt. A tavaszi nap aransugarai lombokba csókolták az iskolakert fáinak álmodón szunynyadozó rügyeit. Ugy érzi itt most a derült lelkű vendég, mintha Arkádia susogó berkeiben andalogna.

Az élet zajongó, rideg hullámverése közepette mesebeli álomsziget most e zöldelő berek, egy kis tündérkirályság, mely enyhe szellőivel lecsokolgatja az élet viharos tengerén hajótörött menekültek homlokáról a gyöngyöző verejtéket; egy palmaárnyas oázis a tikkasztó élet porfelhős Szaharájában, mely hűs kristály forrásával kedélybe ringatja az élet elaléltját. A lány zefirben reszkető leveleken fűrgén szűrődnek át a játszi napsugarak, imbolygó foltokat vetítve a sétány fűkoszoruzta utaira. A fák árnyékában mosolygó vadvirágok lehelik a légbé a mámoros illatárt. Ezerféle színompában ragyog a százzszinből-szótt mezű vidám virágsereg, mintha sugná-suttogná halk illatnyelvén az elmélázó embernek fülébe: látod mi nem szövíünk, látod mi nem fonunk és mégis Salamon királyságának minden biborában nem öltözött úgy, mint mi közülünk egy!

Ágakról-ágakra élénk madárcák szálldosnak, vidám daloskedvük felvidítja a sétálók arcát, mintha csicsergő nyelven mind csak azt csacsogná: oh látod-e ember, mi nem vetünk és nem is aratunk, sem csürbe nem takarunk és a mennyei Atya hogyan eltart minket?! — Sugják, csacsogják, oh de mily kevés embernek is van füle a hallásra!

A hosszanti sétaut szélén egy már-már virágokba boruló fa lombos ágai között elégtül mosollyal ajakán lappangott a kis Ámor. A sűrű lombok egészen elrejtették, de ő a levélréseken át tökéletesen láthatta az alant járó-kelő tarka tömeget. Arca kaján lelki örömet tük-

rözzött vissza, hiszen a sétálók csaknem mindegyike foglya, áldozata az ő szeszélyes kedvteléseinek.

— Lám ez a feketeszemű barna lányka, ki ép most halad el a lombok alatt, hány álmatlan éjszakát virraszt át miattam — sutogja magában a fondorkodó kis gonosz — hej pedig beh régen is volt az, mikor egyszer csak úgy, csak úgy jóleső tréfából átnyilaztam szívért. Nini utána ez a boldog ifjú pár mily átszellemülten karolja egymást . . . dehát, ki tudja nem támad-e holnap egy kacagó gondolatom s reggel már egymást átkozzák?! Ime ez a szőke letörött legényke napok óta csak a halál fulánkját keresi, már-már csak egy hajszál füzi életét ehhez a világhoz; hogy tépdesi lelkét, mert amazt én másnak szántam oda . . . haha és én nem kegyelmezek!! . . . De nini az a lányka, ki most lépte át a kertnek küszöbét, barátnője karján, hatalmam még nem is ismeri, lám ez ravaszul kikerülte mindezeideig nyilam fulánkját; no de nincsen ki megmentse: jer, csak jer közelebb!

S a kiszemelt kis szőke áldozat vidám kedéllyel lépdelt csevegő barátnőjével, ki epizódokat mesélt neki mulott szerelmeiről. Az ártatlan kis szőke áhitattal szivta magába a reá nézve ismeretlen érzés édes sejtelmeit. Lassan-lassan az Amort rejtegető lombok alá értek. Velük szemben épen egy ábrándos szemű szép fiu közelgett. A kis szőke reá tapasztotta vágyó tekintetét és rajta felejtette. A huncut Amor tüstént tegezéhez kapott s egy aranyos nyilvesszőcskét illesztett az íjj ezüstös ivére. Megfeszült a húr. Pattant a nyilacska, mely célt sohasem téveszt. A leányka arcán élénk pir futott át, homlokát előntötte a hő, bal kezével barátnője karjába markolt, úgy, hogy az felszisszent fájdalmában. A fiú mitsem sejtő közönnnyel haladt tova mellettük. A kis szőke pedig először életében fiú után fordította a fejét, vállig érő haja dacosan lebbent meg utána. Amor ajakán kárörvendő, kaján mosoly röppent által, homlokán a diadalittas győzelem fénye ragyogott.

A kis szőke egész lényén egy szempillanlás alatt édes zsibbadás zsongott végig, melyet a szerelem szellőjének első érintése okoz; most kezdte érezni először egyhangu életében, hogy mindezeideig ismeretlen volt előtte az élet édessége, színe. Fátyolozott hangon kérdezte barátnőjét:

— Te . . . Bella . . . mond . . . ki volt ez a fiu?

— Haha . . . Joca, hisz te lázas vagy! — kacagott amaz — kegyetlenül megbabonázott az a szép fiu . . . Csakhogy egyszer már te is szerelmes vagy! . . . No de, köztünk legyen mondva, talpraesett izlésed van, édes!

— Bella, ne nevedd ki! — kérlelte a kis bakfis — mond már, hogy ki volt?

Közben visszafordította sétatársnőjét. A szép fiu pedig már jó távol ballagott követői előtt.

— Igen messziről került ide hozzánk. Valahol a Hargita alján fekszik szülőfaluja. Az erdélyi hegyek székely levegője festette arcát oly kreol barnára s lehelte szemetükrére a koromfekete éjszaka szűrő sötéttségét. Szelid, mint a megszületett bárány s mindig ködös, szomorú az arca, mintha valami fájdalmas emlék szakgatná a lelkét. Theológiára jött ide mihozzánk és már harmadéve szívja a mi levegőnket. Ha nem szakadtál volna a mult télre oly távolra tőlünk, gyakran láthattad volna bánatos, bus arcát.

— Oh, hogy szeretném felvidítani — szól csaknem sirva a kis szőke lányka — vagy ha bánatosan is, de mindig . . . mindig látni! De nézd, Bella, hisz már is továtűnt!

— Ezt meg kell szoknod édes. Ez ő. Olyan, mint a szivárvány. Megjelenik a vihar után a mosolygó égen, de csak azért, hogy tüstént tova tűnjön, lelkedben hagyva a csodálat és gyönyör megrendítő utóhangulatát. Szeretném visszavarázsolni, de nem lehet; új vihar kell, hogy ismét megjelenjen.

— Elment! Bella, én ilyen furcsa érzést még sohasem éreztem! Szeretnék könnyezni, sirni, zokogni, de nem . . . nem, ugrálni, kacagni, táncolni szeretnék!!

Azután hangtalanul ballagtak egymás mellett. Joca lelkét betöltötte az eddig ismeretlen új érzés negédes ingere, értelmét egészen lenyűgözték nyüzsgő gondolatai, de ezek a gondolatok nem kívántak hangokba ömölni; Bella pedig nem akarta zavarni elmélázó barátnőjét, hiszen talán először érzi szegény, hogy mi az ábrándozás. No meg aztán őt is eléggé legfoglalták fondorkodó gondolatai, jóleső örömmel törte fejét, miként fogja azonnal elcsevegni a nagy újságot Sárinak. Ha sokáig kell visszatartania, minden bizonytalanságát oldalát furja ki.

Szó nélkül álltak meg a Jocáék kapuja előtt.

— Bella, ugy-e, de nem szóllasz senkinek?! — törte meg végre a csendet a kis szőke.

— Ugyan édes, hogyan kérdezhetsz ilyent?! Hát elmondtam én valaha egyszer is közös titkainkat? Vagy már nem bizol talán bennem?

— Ne mond tovább Bella. Hiszen tudod mennyire hiszek neked. Csak azért mondtam, hogy szóljak valamit.

— Pá, édes! — cuppantott Bella barátnője ajakára sietve. Már-már igen megfeküdte lelkét a sokáig türtőztetett titok. Tova indult.

— Isten veled! — lépett be a kapun az ártatlan kis szőke.

Egyenesen zongorához ült. Milyen másként csengett most annak is a hangja; hogy sirtak most a húrok, mikor vékony ujjai végig kopogtak az elefántcsont, fehér billentyűkön: ahogy én szeretek, nem

szeret egy senki! . . . A jámbor mama, mikor kis idő multán a szobába lépett, nem tudta elképzelni, miért zokog kis leánya a zongora fedelére borulva; női ösztöne azonban megsugta neki s fejét csóválva halkán, tapintatosan visszavonult. Jól tudta ő, hogy így van ez a leghelyesebben, hiszen valamikor, ő úgy gondolja nem is olyan régen, zokogott ő is a zongora felett.

Bella pedig ezalatt közönyösen lebegett el a szomszéd villa előtt, mely az ő házuk volt s izgatottan, csaknem ugrálva törtetett egyenesen Sáriékhoz.

Sári épen egy Marlitt regény felett álmodozott, mikor Bella csaknem ajtóstól rontott a szobába köszöntés nélkül:

— No Sári, találd ki mi újság? Joca szerelmes lett Gerőbe! — folytatta tovább a feleletet, mielőtt a kérdezett kérdést emelhetett volna.

— Mi i? — pattant talpra Sári tüstént a pamlag széléről. — Hát ki látott rózsát illatozni Grönland szigetén?!

— A tűző napsugarak feloldják a jégkebelbe fagyott sziv csapadékait is s kettőzött erővel dobban az azután, mintha pótolni akarná az előbbeni mulasztásait is. Bizony már csaknem tizenhatszor érte meg a fecskék költözését s mindeddig nem tudta, mi a szerelem . . .

— Te Bella, egy jó ötletem támadt! — ütött homlokára ravasz mosollyal a gonosz Sári — Tréfáljuk meg egy kissé Jocat. Az első szerelem hevében kétségteletlenül vakon heugrik minden vad tréfának. Irunk neki levelet a Gerő nevében, hogy fogja keblén melengetni, titkon rejtegetni . . .

— Hogy fogja könnyeivel, csókjaival öntözgetni — sietett megtoldani Bella kárörvendő kacajjal — Te Sári, csuda tréfa lesz!

És tüstént nekiláttak kidolgozni a furfangos tervet.

(Folytatjuk.)

Mi ketten

*Előttünk az út még ismeretlen,
Gyermek-örömök visznek tova.
Fogd át a karom, én Egyetlenem,
— A magasságtól ne félj soha! —*

*És úgy repüljük át a végtelent
Édes, önfeledt, boldog vággyal;
Mig a sírunkat ássák odalent,
Megkoronázzlak gloriával;*

*Hogy fog jényleni hó homlokodon! . . .
Érte milliók áldva áldnak
S én szerelmemet reácsókolom
Drága gyógyító zsolozsmának.*

*Királyné vagy a dalok honában;
Új dalokért szivedhez jövök.
Minden érzés viharzó nótámban,
Mint a lelked — nagy, szent és örök . . .*

*. . . De ha egyszer . . . megtagodod tőlem
Üdvösségem, csodás lelkedet,
De ha egyszer . . . vidám eskiivőben
Más fogja meg reszkető kezéd:*

*Két karomat utánad kitárom
S imádkozva visszasírlak én,
Szétszaggatom lelkem a gitáron
S lesz belőlem összetört remény:
Lesz belőlem haldokló remény . . .*

Zsiros József.

A sárospataki diákéletből

Emlékezzünk régiekről

— Meséli egy 88 éves öregdiák. —

A híres jogtanár Kövy idejében S. Patakon a jogászok „*Páncél Vármegye*“ névvel önképzőkört alakítottak s tanárjuk utasítása szerint megyegyűlési tárgyalásokban gyakorolták magukat, úgy, hogy mire az iskolát elhagyták, mint ügyes, praktikus jogászok léptek ki az életbe.

Az országoshírű jogtanárt nemcsak a szomszédos — de a távol-
eső megyékből, még a Bácskaságból is sokan felkeresték, mert S.
Patakon volt akkor a legnépesebb, a legjobb hírű jogkademéia. —
Kövynek Kossuth Lajos is tanítványa volt.

Kossuthot jogásztársai elevenezéséért, megnyerő bárátságáért fe-
lette szerették. Indítványára egyszer néhányan kirándultak vele S.-A.-
Ujhelybe egy báli mulatságra. No volt azután hadd! hadd! A szi-

goru tanár másnap kérdőre vonta a tanóramulasztókat; az őszinte vallomásból kitűnt, hogy Kossuth Lajos volt az indítványozó, a táncingerlő — mire Kövy dorgálás közben azt a megjegyzést tette szeretett tanítványára: „Maga országháborító lesz“, hozzá adta még: „majd figyelemmel kísérem ezután minden lépteit“.

A bálozók közt ott volt egy miskolci uri embernek is a fia. — Az érzékeny apa amint meghallotta a jogtanár szigorú intelmét, azonnal felrándult S. Patakra, kétségbeesve esdeklelt bocsánatért, hogy fiának engedjen meg, fogadja vissza ismét tanári jóindulatába. Kövy ismerve a fiúnak tulságosan csendes természetét, hogy még vizet sem tudna zavarni, megbiztatta a remegő apát: „Ne féljen! fia nem lesz országháborító“.

A theológusok önképzőköre.

A Páncél Vármegye mintájára 48 előtt pár évvel a theológusok is alakítottak „*Hanyvéd egylet*“ név alatt önképzőkört. Ha nem valami megnyerő is az elnevezés, de az egylet tagjai mind kitűnő, szolid ifjak voltak s egyesületük valóságos önképzőkör volt. Az egyesületi tagok elnökké Esperes elnevezéssel Fodor Pált választották, aki később csakugyan esperes is lett Abaujban. Tagjai voltak: Orbán Ferenc, kivel Tompa Mihály költeményeit — mielőtt nyomdába adta volna — esztétikai bírálat végett baráti bizodalommal közölte; Szabó József, osztályában I-ső diák, nyelvész, szobatudós; Böszörményi László, híres jogász, majd képviselő, kit képviselőkorában a népdal is szárnyra kapott, hangoztatván:

„Tisza, Giczy, Böszörményi
Tudják az alkotmányt védni“.

Finkey Pál és József, kik pataki tanárok lettek; Batta Bálint, ki Zádorfalván lett pap és kedves próféta saját hazájában; Makkay Daniél, az egyszersmind kitűnő chorustag Ungban lett esperes; Szügyi Dani, az előbbieknél kedves barátja, a 48 iki szabadságharcban mint honvéd Isaszegnél esett el. — Voltak még az említettekön kívül több tagjai is.

Az egyletet gyűlésre az esperes körlevélben hívta meg pár nappal a gyűlés tartása előtt. Itt minde nekinek kellett dikciózni élő- vagy holtnyelven jelesül: francia, német, cigány, latin, görög, hébernyelven, — magyarul versben vagy prózában. Emlékezetem szerint Szabó József franciául, Batta Bálint cigányul, Finkey Pál pedig magyarul versben dikciózott. Nem egyleti tagok is seregestül jártak a gyűlésre, örömmel hallgatták az érdekes dikciókat s felolvasásokat.

Hogy mindenik tanár nem rokonszenvezett az önképzőkörrel,

részben az elnevezés, részben a kissé népes gyülekezés miatt, arra eklatáns példa a következő: A szentpálnapi vizsga alkalmával (mert akkor még két vizsga volt egy iskolaévben) egyszersemind primária cenzura is tartatott. Tizenkét primarius diák állott azon időben az ifjuság élén, kik szigorú vizsga mellett vétettek fel a diszes karba. Ezek közül évenként 5—6 az alsóbb — most gymnasiumnak nevezett — osztályokban tanított, a többinek pedig az ifjuság felett a feyelmi felügyelet volt a kötelessége.

Egy ilyen szentpálnapi vizsgára ment fel Sárospatakra F. Borsodból Ragályi Zsigmond egyházmegyei világi gondnok. A gondnok ur amint megérkezett felkereste a többek között Somossy János teológiai tanárt, aki a primaria vizsgára jelentkezőkre előre felhívta figyelmét: pártfogoltjait kidicsérte, akit pedig nem kedvelt, leócsárolta. A többek között Orbán Ferencet azzal jellemezte, hogy egy rossz társaságnak, a „Hanyvéd egyeletnek“ tagja, nem is hiszi, hogy képes legyen a vizsgát letenni.

A könnyen nem kapacitálható koadjutor kurator másnap komoly figyelemmel hallgatja a vizsgára állott ifjakat. A kidicsértek közül kettőnek nagyon gyengén ment a vizsgája. Előállott végül a vizsgázók sorában az utolsó, a már előre megnotabénezett gregarius diák, Orbán Ferenc (a gregariusi kar 30 tagból állott, a kart a sorrend szerint az idősebb diákok képezték, előjoguk volt: ünnepet egy nappal előbb választottak, mint a közdiákok; a primariusok pedig 2—3 nappal a gregariusoknál is előbb eligáltak). Minden feladott kérdésre bátran, prompte felelt. Somossy a nem várt eredmény miatt végét akarta szakítani a vizsgának, Orbánt távozásra szólította; de Ragályi visszahívta s kérte a tanárokat, hogy tegyenek még neki több kérdést, mert felette gyönyörködik a szép feleletben. Amint a vizsgát beszüntették, felszólalt, hogy az Orbán kitűnő vizsgája után még a „Hanyvéd egyeletre“ hangoztatott kárhóztató ítéletet sem osztja; Orbánt pedig, bár lentebb osztálybeli, a két magasztalt nagyobb osztályu, de gyenge vizsgázónak elébe teszi. A sorrend az ő határozata szerint állapított meg. A vizsga eredményéről s a klasszifikációról értesülvén az ifjuság Orbánt nagy ovációval fogadta.

(Folytatjuk).

**Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában,**

Ámen.

Sirok között

Riadót fujtam . . . Nem hallották meg ;
 Mélyen alusznak mind az emberek.
 Századok vérző sebeit téptem
 Mindhiába . . . Nem nyugszom meg mégsem,
 Megtörtén, fagyos szivektől fázva,
 Szentségtaposó gögtől alázva
 Utszéli sáron, tüskés gazon át
 Zokogva hozom keblem fájdalmát
 S gyilkoló kinnal életre verlek
 Szent álmotokból, dicsőült lelkek !
 . . . Nincs már hű fia árva hazámnak,
 Akik élnek még : imbolygó árnyak
 Aszott avaron . . . Hej pedig régen
 Villámok voltunk az Isten kezében,
 S amerre jártunk, ahová vágtunk
 Hamuvá perzselt mindent a lángunk,
 De — jaj — kiégett lelkünk mennyköve,
 S visszahullva ránk, minket ütött le . . .
 . . . Jajszó sem hangzik, de tüze éget
 Szívekből ömlő tengernyi vérnek,
 A vész is elült, mégis dübörög
 Mohos sirokban a véres ősi rög :
 Ébredjete, óh ébredjete hát
 Harccal álmodó, dicső nagyapák ;
 A ti szivetek hevesebben ég,
 Hadd piruljon ki egyszer még az ég
 Jelezván, hogy már itt a fergeteg,
 Mely dörögve hoz végítéletet ;
 Fringiát elő, fokost hozzája,
 Tüzet gyujtsatok az éjszakába,
 Dobok zúgjanak s harci trombiták
 Marsogják el a halál himnuszát ! . . .
 . . . Múltak ködén át jönnek, robognak
 Pej-paripákon sápadt halottak,

Arcukon harag, szemük tűzben ég,
 Egyszer meghaltak, de meghalnak még,
 És nő a láva, hőmpölyög az ár,
 Az álmodók is ébrednek már,
 Habzó lovakon heveder feszül,
 Harci morajtól visszhangzik az űr
 S milljó kacagány suhog a szélben . . .
*Élni fogsz újra hű magyar népem,
 Életed halál annak aki bánt,
 Mert vérbe fojtunk minden toportyánt!*

Zsiros József

Diákadomák

„Az árviz leírása Jókai Mór „Az új földesúr“ c. regényének alapján“ volt hangzatos címe az V. osztály magyar dolgozatának, melybe az egyik diák belesikerítette a „Bodry“ kutya szomorú történetét is, „akit“ szintén elsodort az ár.

Dolgozatjavításakor a következő piros tintás megjegyzést találja a „B“-vel és „y“-al megtisztelt „Bodry“ kutya mellett:

„Talán nemességet kapott?“ A diák méltatlankodva pennát ragadott s kék tintával ugyan, de annál határozottabban a következőkkel replikázott:

„Nemességet nem kapott, de *kutyabőre* az volt neki!“

Zitás István ref. lelk. közlése.

*

— Tessék legátus úr, egyék!

— Köszönöm, felelt a diák és sóhajtva merítette kanalát a sovány paszulyba, mely társtalanul szomorkodott az asztalon.

Egy tál étel, *bor egy cseppentés sem?* — ilyen kosztot a konviktusban is eszik az ember, ezért kár volt legációba jönni. Merengéséből a tisztelendő ur újabb kínálása zavarja fel:

— Tessék legátus ur, mért nem eszik?

— Köszönöm, nem vagyok . . . éhes, — s szomjazó gégéjén nagyot ugrott az ádámcsutka erre a nagy hazugságra.

— Ejnye hát legátus ur sem nem eszik . . . sem . . . semsemsem . . .

— Köszönöm, eszem is . . . isisis . . .

Abod Imre közlése. Dombrád.

*

Bicskanyitogató savanyu vinkója volt a nagytiszteletű urnak, bár annál mézédesebben tudta kínálgatni:

- Igyék legátus ur, jó bor ez!
- A bor, az jó, — felelt a legátus, de nem igen ivott.
- Igyék legátus ur, jó bor ez, unszolta újra.
- A bor, az jó, hagyta rá komoran a diák.
- Miért nem iszik, legátus ur, jó bor ez.
- A bor, az jó, — tört ki a vendég, — *de nem ez a „bor“!*

*

Annak a szigorú tilalomnak, hogy a kollégiumi kerítésen átugrálni nem szabad, persze az lett az egyenes következménye, hogy többet jártak a huncut nebulók a falon át, mint a kapun keresztül.

Az igazgató éppen egy kosárka gyönyörű, mosolygó almával tér haza a gyümölcsösből, mikor a szemközti kerítésen átveti magát egy borzas mendikáns s futtában leakasztva egy „alászolgájá“-t, iparkodik hazafelé.

— Gyere csak fiacskám, — szólta utána az igazgató ur — adok neked . . . almát!

— Köszönöm igazgató ur, — válaszolt a mendur — de „timeo Danaos et dona ferentes“

Führer Miklós maturandus közlése.

*

A legátus, vékonypénzű, gyengehangu, kis szőke gyerek, — felveszi a husvétii textust:

„Rontsátok le a templomot és én harmadnapra felépítem azt.“

— No azt nem teszed meg öcsém, — kételkedik a padok körül egy borizú hang.

*

Pál apostolról folyik a szó egyik órán. Életéről, buzgalmáról, mélységes tapasztalásairól.

— Hol is született? (t. i. Pál)? kérdi hirtelen a professzor az egyik gondolatokba merült teológustól?

— Hernádbüdön, vágta rá a *maga* születési helyét a szórakozott diák.

*

Egy Kórus-kiránduláson az egyik tógátus mélyen a szemébe talált nézni a vendégszerető házigazda csinos leánykájának, aminek az lett a következménye, hogy visszatérés után a kollégium egyik szobájában penna és levélpapír vevődött s a többek között — szentimentális célzással — az is megíródott, hogy „valamit“, . . . „valamit“ — ott felejtettem . . . „Magácskánál.“ Nemsokára megjött a „Magácska“ epedve várt válasza, mely így kezdődött: „Az egész *házat* összekutattam, de nem találtam semmit, amit ott hagyott volna.“

Szemelvények a magyar diák természetrájából.

Caput ultimum et delicatum.

A tanárokról.

Ford.: Id. Székely Sándor.

Motto: In tyrannos.*)

Tollam berzenkedik s szelid borzalom hat át, ha olyan lények ecsetelésére gondolok, akik gyermekes könnyelműségem ifjai éveiben gyakran több napi rémületet okoztak; olyan lények ecsetelésére, akik a diákot egyetlen szóval a semmiségbe taszíthatják és sorsukat spanyolviasz nélkül is megpecsételhetik.

Még jelenkori nehéz álmaimban is, amikor a bürokrata székgyőtrelem jellememet idegen salaktól megtisztította, kísértetként üldöznek az érettségi vizsga rémképei. Egy nagy teremben ülök a zöld asztalnál, szemeim kék és zöld karikákat hánynak, a hirneves férfiak képmásai bátorítólág néznek reám a falakról és kedves barátaim reszketnek mellettem.

Megtestesülve látom magam előtt a pokol komor biráit, akik el fogják dönteni, hogy én képes és érdemes vagyok-e arra, hogy az akadémiaira elbocsátó levelet kapjak vagy nem.

Ott ülnek előttem ünnepélyesen: Minos kormánybiztos, Aeacus igazgató megfejthetetlen ábrázattal és Rhadamantys vizsgálóprofesszor. Belenéznek a vesémbé, tudják Homeros atyának mindegyik versorát, ismerik a tankönyvek minden oldalát, amelyeket én sohasem olvastam. Hideg aggodalomverejték gyöngyözik homlokon: a kíváncsi kormánybiztos éppen mennyiségteni értéktelenségemet kutatja nem tudom az Mⁿ gyökvonás k formulát megtalálni — ekkor felébredek. Fűrge leánykám ágyamhoz lép és dévajul kérdi: „Apuka, hát te nem kelsz fel?”

Oh, hiszen nem vagyok többé a gimnáziumban!

Ily élénken álmodom én még néha az érettségi vizsga tisztítóüzéről! Ezért szinte gonosztettnek tetszik nekem, olyan embereket leírni, akik engem nyolc éven át ez életre előkészítettek.

Am a diákok természetrajza különben tökéletlen lenne és ezért felette szükségesnek tartom azt ebben az irányban kiegészíteni s ezzel irodalmunk tátongó hézagját is kitölteni. Hiszen képes kátéink vannak az összes lehető tanokról, ezek között a méhészetről, a gyógynövényekről, husszempléről, patkolásról, fűtésről, rózsatenyésztésről, tejgaz-

*) Ez a jelgége a Schiller „Rablók“ című szinműve 1782-iki második kiadásának.

daságról, gombatermelésről stb. A tanárt azonban mostanig teljesen igazságtalan módon senki se elemezte.

Némi aggodalommal fogok e merész vállalkozásba és a nyájas olvasót jóságos elnézésre kérem. Egyszersmind tollamat egykori tanítóm iránti forró háládatosság gyapotjába burkolom.

Mint halandó lényekhez, a tanárokhoz két gyengeség tapad. Az egyik az, hogy „felszólítják” a diákot anélkül, hogy minden esetben megnyugtató bizonyosságot szereznének afelől, ha vajjon kíváncsiságuk kielégítésre talál-e. Mert — sajnos — egyetlen tanár többet kérdez, mint amire tíz diák meg tudna felelni. A másik hibát a saját külön szakma iránti benső szeretet szüli. Ugyanis mindegyik tanár a saját tárgyát tekinti legfontosabbnak, amikor is azt az elvet állítja fel, hogy egy diáknak mindent kell tudnia. Persze! Hisz akkor gyerekjáték tanárnak lenni! Mindazonáltal rossz diáknak is kell lennie, hogy a jobbak annál inkább tündököljenek és a kevésbé jók elretentő példát lássanak.

Ezt az állítást emlékezcsem forrásából rövid magánbeszéd alakjában kísérlem meg bebizonyítani.

A tanulókhöz beszél t. i.

A vallástanár: Mint különben is ismeretes lehet Önök előtt, a hittan az első és legfontosabb tárgy. Erre különös figyelmet kell fordítani. A vallás minden műveltségnek alapja. Bár igazán szép, ha latint, görögöt stb. rendszeren tanulnak, azonban mégis a legfontosabb a vallás marad. Hiszen a bizonyítványban is ez szerepel első helyen.

A magyar tanár: Általánosan tudott dolog, hogy a finn-ugor és török nyelvrokonságot leszámítva, a magyar faj egyedül áll a népek tengerében s az idegen nemzetek vagy semmit se akarnak rólunk hallani, vagy az osztrákokkal vesznek bennünket egy kalap alá. — „Nyelvében él a nemzet”. Kétszeres kötelesség tehát honi irodalmunkat művelni és elnyomott szellemünk rejtett kincseit felszínre vetni. Legfőbb gondjuknak ezt tekintsék, mert csak így lesznek méltók ama dicső őshöz, akik e megszentelt hantokat reánk, késő unokákra, örökségként hagyták. Ne tévesszék szem elől a költő intését: „Bölcsőd ez, majdan sirod is, mely ápol s eltakar!”

A latin tanár: Önök a latin nyelvet tulságosan felületesen veszik. A latin a humanista műveltség alapja s e pompás nyelv ismerete egész életükben támaszt nyújt. A német nyelv pl. távolról sem oly fontos: ereje már fokozatosan csökken. Azonban a római nyelv ismerete nélkül Önök elveszett emberek a világra nézve. A latinnak az élet minden helyzetében hasznát veszik.

A görög tanár: Már régibb idő óta veszem észre szorgalmának hanyatlását. Fiatal ember, ez nem tetszik nekem! Noha latinból legtöbbször jó osztályzata van, ez azonban nem sokat jelent. Görögöt kell tanulnia és pedig osztatlan buzgalommal. Ez a nyelv még aggkorában is

sok csalódásban fogja megvigasztalni. Egy olyan ember, akinek nincs érzéke a görög nyelv iránt, egyenesen természetellenes lény. Tehát legközelebb több szorgalmat!

A német tanár: Igen, kedves barátom, ez így tovább nem járja. Ön folyton történeti könyveket olvas, de mit nem olvas? A német nyelv megnevesíti az ifjút Mi hasznát veszi a holt, ókori nyelveknek egyedül? Göröggel és latinnal nem juthat a világon keresztül. Hogyan? Nincs igazam? Tehát tanuljon szorgalmasan és mindenek előtt házi feladatait gondolja át rendesen. Mit? Szentimreyről vesz példát? Az még előadás alatt se ügyel. Se ő belőle, se magából nem lesz semmi, ha ez osztályból eltávoznak, bár ez még roppant kétes.

A történelem tanár: Nos, barátom, most egy csomó sületlenséget hadart össze. Ez azért van, mert magánál az okozati összefüggés hiányzik. Ön a történelmet nyilván tulontul könnyedén veszi. Legközelebb ujlag alapos kikérdezés alá vetem. A földrajzban is akadozik. A Fekete-erdő határai a minap egész ismeretlen falvak voltak előtte. Ugy rémlik nekem, hogy önnél még több ilyen Fekete-erdő is található. Vigyázzon magára.

Folyt. köv.)

Jegyzetek.

A korzóról. A tavaszi verőfény a fakadó rügyek után az embereket is kicsalta otthonukból. Szürke, zöld, fehér és piros kalapok tartítják a mozgó utcákat. „Tutenkamen-ruhák“ selyme suhog, feltűnő legényfogók repülnek, leánykacagás hangzik mindenfelé. Istenem, milyen is az élet! Mindenki élvezi a feltámadás áldásait, de senkisémit tesz érte semmit. Mindenki részt követel belőle magának, de senkinek sem jut eszébe, hogy áldozzon érte valamit. Azaz dehogya is nem. Hiszen azért pirulnak ki az arcok, ragyognak fel a szemek, azért jelennek meg az emberek az utcán; igen azért, hogy megmutassák szépségüket, ruhájukat, gazdagságukat, nem a tavasznak, hanem — egymásnak. Villanó szemem belekáprázik a színek és pompa gazdagságába, agyamra zsi bongva hull a szavak zápora. Roskadtan támolygok egy tulhangos négylagu társaság után. „Én nem tudom — mondja az egyik hölgy — miért szereti Juci azokat a vacak konyhanótákat? A zongoráján nem lehet mást látni, csak a ‚Cserebogár sárga cserebogár‘, a ‚Juhászlegényt‘, a ‚Kondorosi csárda mellett‘ című ócska darabot, meg egy pár kikopott csárdást.“ — „Magának melyik nőta tetszik a legjobban J . . . ?“ — kérdi az egyik udvarló. „Hát azoknál már az is szebb — s kétségbeejtő hangon elkezd fujni — hogy ‚A szívem, a szívem elvesztettem én, Egy rongy van, egy

rongy van, egy rongy van a szívem helyén!“ — Nesze neked Petőfi Sándor, Arany János s drága népköltésze !! Kábuló fejjel fordultam vissza. Kisasszony! engedje meg nekem, hogy azt a kérdést, amelyik akkor elkeseredésemben a torkomon szorult, itt intézzem Önhöz. Bizalmasan kérdem, vajjon azt a rongyot csutak képében nem valamilyik dézsatüntér csapta kebelére, amikor kint a konyhában mosogatás közben összeveszett vele? ! Válaszoljon! !

Idealizmus és realizmus. Sokan, akik talán aggódva figyelik vergődő életünket s egy kis irányváltoztatással könnyebben elviselhető viszonyok közé szeretnének juttatni, azt mondják, hogy olyan messze van tőlünk az idealizmus, mint az ég a földtől. Sokáig forgattuk lelelkünkben e kijelentést; megmértük súlyát, méltányoltuk jelentőségét s a végén önkéntelenül is el kell ismernünk, hogy igazuk van. Igazuk van, ha az ő szemüvegükön vizsgáljuk keserves sorsunkat: azon pedig nem lehet látni csak a közbeeső tényeket, míg a messzi cél ködös homályban marad. S ha visszafelé tekintünk, az okozatok hosszú láncolatánál nem veszünk észre egyebet, mert a látóerő az okok hatásánál már megszűnik. Igen, igazuk van: realisták vagyunk, mert a tulfeszített éjszakai munkákban életünket, egészségünket tékozzoljuk, — szerintük — nem tudjuk, hogy miért?! Igazuk van, mert nincs annál vastagabb realizmus, mintha valaki megtakarított pénzét adja oda közügyekért. Igazuk van: így realisták vagyunk. Egyébként pedig bocsássanak meg jóakaróink, ha megmaradunk azoknak, akik voltunk! !

Luxus-urfi és nyomor-asszony. Néhány napi pihenőről jöttem vissza. Szerencs és Patak között az egyik harmadosztályu fülkében érdekes dolognak voltam szem- és fültanuja. Az egyik szögletben jól kihizott fiatalember ült. Fényes ruha, mellényén kerékkötőszertű óralánc, szájában vastag szivar; ami megkülönbözteti a többiektől. Lát-szik rajta, hogy valutaspekuláns, „magyarul“ siber, helyesebben: stréber. Nyugtalanul pöffeszkedik, lábát hol ide, hol oda rakja, miközben dicsekedve beszéli a körülötte ülőknek „élettapasztalait“: Bécsben nyolcvan milliót nyert: Prágában megdupláztta. De Velence meg Montecarló felemésztette az egészet s most kénytelen harmadosztályon utazni s hozzá ilyen társaságban. S lenézőleg tekint balján ülő szomszédjára Szegény özvegy asszony; ura a Gránicon maradt. Rongyos a ruhája, kopott a kendője. Remegve huzódik a nagyur mellől aki egyszerre milliókat nyer és veszít. Neki a betevő falatja sincs meg; faluról-falura kell járni egy kis krumpliért, ha gyermekeivel meg akar élni. Mellette elevenszemű, sápadt kis leány; a súlyos batyu neki is ki van porciózva. Korán ránehezedett gyenge vállaira a nyomoruság sulya; jaj — korán érezi hazája bukásának következményeit.

A spekuláns urnak megtetszik a leány. Csalogatja, hogy menjen el hozzá; felneveli; jó lesz dolga. A leány csak néz, . . . néz, sirásra görbül a szája, reszketve öleli át édes anyja nyakát s így szól: „Semmim sincs, csak az édes anyám, még őt is elveszítsem?“ . . . A vonat megáll. Az asszony felveszi batyuját; a lány szintén. Megfogják egymás kezét s szomoruan, de reménykedve vágnak neki a sötét éjszakának. Sokáig eltűnődtem. Előtte a gyászos közelmúlt egy ittmaradt lovagja, amott a koldus magyar jelen és szerencsétlen magyar jövőndő.
„Jaj, hazám! Jaj, Magyarország!“
— ROS.

Hirek

Kedves, aranyos olvasóm! Tudod, hogy nagyon, nagyon szeretlek. Minden hónapban meglátogatlak egyszer (kétszer nem értem rá.) S nem volt feltűnő, hogy legutolsó látogatásom még mindig késik. Igen, mert a Te köteles vizited elmaradt. Ilyen hamar meguntál? Hát már nem szeretsz? . . . Nem gondolod, hogy öngyilkos leszek s meghalok. Szegény szerkesztőim a saját véres verejtékükből adogatják nekem az injekciókat. A felelős fájdalmasan, de egész felelőtlenül jelentette ki, hogy nem felel az életemért. Ha csak annyi szeretettel viseltetsz irántam, amennyi egy oszokolódzó szerelmes pár ajkáról egyszer elröppen: lepárolva belőle az értéket kamatából, elküldöd az életemhez szükséges élelnt. Kérlek, tedd meg, hogy legalább a természetes halálig vonszoljam átkozott, magyar életemet! S. O. S.
„A Közlöny“.

Debrecen — Patak ölelkezése.
Május 18-án, vasárnap d. e. érkezik városunkba a debreceni Egyetem Kántusa, hogy a hagyományos szokáshoz híven, e találkozással acélosodjék közöttünk az a kötelék, mely bennünket az ugyanazon célokért való küzdelemben szüksegképen összehűz. Még a délelőtt folyamán szerepelni fognak a városi templomban, Forgács Gyula nagytiszteletű ur beiktató ünnepélyén. Utánna vendégszerető háziasszonyaink terített

asztalaihoz sietnek. Délután a főiskola-, a vár- és a város nevezetességeit tekintik meg. Este pedig a konviktus nagytermében a két főiskola ifjusága együttes szerepléssel fogja tehetségének legszebb gyümölcseit szinpadra vinni a következő műsor keretében:

1. Nyitány. Játsza a főiskolánk zenekara.
2. Prolog. (egy debreceni egy. professzor).

3. Tompa—Hoppe : Szerelmem. Éneklí a debreceni Kántus.

4. Saját költeményeiből olvas : Baja Mihály ref. lelkész.

5. Eredeti magyar dalfűzér. — Éneklí a pataki Kórus.

6. Szaval Kocsis Sándor pataki theologus.

7. Dalok. Éneklí Varga Ferenc ref. lelkész.

8. Baja—Murgács—Mácsay : Népdalegyveleg. Éneklí a debreceni Kántus.

9. Vig szavalat : Solymossy József debreceni theologus.

10. Szabados : Magyar Hiszek egy. Éneklí a Kántus és a Kórus együtt. Vezényli Mácsay, a Kántus karnagya.

Utánna tánc reggelig. Szeretettel hívjuk, és várjuk kedves előfizetőinket.

Genfiak Patakön. Április 6. és 7. napjain a bodrogparti Athén külföldi diákokat látott vendégül. A genfi Egyetem 12 ifju hallgatója töltött városunkban két igen kellemes emlékü napot. Az üdvözölő beszédet dr. Rácz Lajos akad. tanár mondotta francia nyelven, melyet csinos fogadtatási ünnepély követett. Utánna professzorainkkal és theologus ifjainkkal vigan költötték el a főiskola uzsonnáját. Ők francia, mi magyar dalkat dudoltattunk ; majd a „Gaudeamus igitur . . .” akkordjaiban összeölekezett a két nemzet ifjusága. A derűs poharazást végül a „Ballag már a vén

diák” fejezte be, mit ők francia, mi magyar szöveggel énekeltünk ugyanazon hangnemben. Azután a vendéglátó házakhoz siettek. Másnap nagy érdeklődéssel tekintették meg főiskolánk ritkaságait, majd a Rákóczi-várba vezettük őket, mit a hercegi várpincében vidám borkóstoló követett. Kedves emlékekkel bucsuztak tőlünk, sok kacagtató epizódot hagyva maguk után.

Forgács Gyulának, egyházközségünk lelkipásztorának, hivatalába való beiktatása május 18-án fog nagy ünnepség keretében lefolyni a városi templomban. Elég legyen jelen alkalommal csak annyit említenünk, hogy az ünnep fényét négy énekkar fogja emelni szereplésével : a debreceni Egyetemi Kántus, főiskolánk Kórusa, főiskolánk vegyeskara és a „Lórántffy énekkar.”

„Vállásra int immár az óra...” Szombaton délben parancsolta utóljára órára a csengettyű szigorú hangja a nyolcadikosokat. Szomoruan állta körül a bucsuzó gárda a kérlelhetetlen harangocskát, mely oly sokszor csengte fűlükbe az órakezdet borzasztó akkordjait. Hányszor szoritották össze ajakukat, ökölbe kezűket, mikor kaján hangja nevetve felcsengett ; és most mégis oly szomoruan álltak körül a megkoszorúzott ellenfelet ; és most mégis oly nehéz az utolsó Isten Hozzád ! Hiszen „Vállásra int immár az óra”, hiszen csaknem mindegyiknek most már ő is szomoruan kongja : „Diáktanyámat itt hagyom már, nem lesz hazám soha Patak már ! . . .”

A mult regél. A Kossuth-uccán a napokban házépítés közben egy régi csontváz került felszínre. A megkövesedett koponyához ulánus sisak simult, a kiálló mellcsontontokon egy régi imakönyv pihent. Ez a hangtalan csontváz minden námasága mellett is oly sokat mesél! — Harsányi nagytiszteletű ur már kutat az ősnymtatvány kora, eredete után.

Két új nóta. *Gesztelyi Pásztor Jenő* „A kanyargó Tisza partján” c. nótája izléses levelezőlap alakban megjelent. Ugy szövegét, mint zenéjét a fiatal szerző maga írta. Magyar léleknek, magyar érzésnek illatos virága ez a kesergő, bánatos magyar nóta. — Ugyancsak levelezőlapon jelent meg Molnár Lajos pesti theologus barátunk „Kárpátalji hűvös szellő . . .” c. nótája. Erdőssy Vilmosné megzenésítésében. Annál is inkább közel áll lelkünkhöz e mélabus nóta, mivel a szerző pataki tartózkodása alatt írta. Örömmel hívjuk fel előfizetőink figyelmét mindkét magyar irredenta nótára.

Memento! Főiskolánk egyik növendékének, Bence Lenkének édesanyja, Bence Imréné, hirtelen és váratlanul elhunyt. A sors tragikuma korán sujtott fagyos kezével két gyenge, fiatal leányt. Gyászukban őszintén osztozunk mi is. Vigasztalja és áldja meg őket, kitől minden vigasz és áldás száll alá a földre! — *Szi* —

Folyó hó 13-án dr. Gray professzor, Skócia egyik legnagyobb szónoka és Bridgrain kisasszony Sárospatakon lesznek. A hires

professzor látogatása elé a legnagyobb reménységgel tekintünk, annyival is inkább, mert előadásuk a képezde, a gimnázium és theologia hallgatóinak is fog szólni. A theologusoknak külön előadást is fognak tartani. Örömmel várjuk őket és Isten áldását kérjük itteni munkájukra.

A kották elmaradásáért bocsánatot kérünk olvasóközönségünk-től, de a mostani viszonyok között nem bocsáthatjuk Közlönyünk lapjaira technikai akadályok miatt. Közlönyünket u. i. Sátoraljauhelyben nyomatjuk a Zemplén nyomdájában. A csorba kiköszörülése végett évvégén egy kottaftuzetet bocsátunk az olvasók rendelkezésére.

729. Mi ez? 9-nek a köbe. Ha kivonunk belőle 3-t, lesz 726. És ez mi? Egy embernek a száma, aki a rendre szeretne felügyelni és pedig olyan brutalitással, hogy e'kából bele az ember feje. Jó volna ha a faragatlanságából köbgyököt vonna, a tapintatát pedig köbre emelné.

Győri Kálmán: Örök harc (Sárospatak 1924) 71 verset foglal magában ez a csinos füzet. Valamennyi ihletett lélek szüleménye. Hangjuk meleg, borongós, akárcsak a hárfa zengése; csak itt-ott csap ki belőle egy-egy fájó kiáltás, de csak azért, hogy a lelkek felkavart viharával elsimuljon a csendes hangulatok szelid ringatózásában. Hazafias lyrája a múltba kergetett jelen megszólalása. Jellemző ereje itt hág a legmagasabbra; a saját küzdelmét növesztő erővel vetíti a nemzet

egészére, ami megfordítva is áll: a nemzet gyötrelme egyéniségében vonagló valósággá lesz, ezért zeng olyan fájón s mégis büszkén ajakán:

Egy régi magyar jött útnak velem,
Sorsom örök harc és örök gyötrelmem.

Panaszából, fájdalomából kicsendül a reménység, de nem oly erővel, hogy vele másokat is ki tudna kapni a gyászból a diadalmas jövő felmutatásában. Inkább vigasztalás ez, mint biztatás:

Most az Ur mégis a mi örökségünk,
Csak tisztit, mikor a bánatban égünk.

Reánk a Golgotán szebb tavasz köszönt.

A falusi idylli hangulatok talán legmértöbbek hárfája húrjaihoz. A duhajkodástól a néma merengésig, a mélézástól a tépő fájdalomig egész sor érzés zuhog ki belőlük olykor-olykor megkapó erővel:

Lent az alvégen más legény támadt,
Létört egy kicsit a falu rossza.

Ellentéte vagy kiegészítése ennek a hivatásával járó érzések felzendülése. Küzdő, cél után futó, palástos pásztori lélek, aki ha olykor kesereg is, ha kell tud vigasztalni, biztatni, emelni, aki akármennyire Ember, az a saját-sága meg van, hogy egy magasabb világ küldötte, így rendeltetése is van, amit be *kell* töltenie. Ezt a célt a család körében valóban megtalálja. A családi élet melegsége aranyjánosi közvetlenséggel lép elénk — egyik-másik helyen szerelmi tartalommal ugyan — amit a legfeláldozóbb, legtisztább szeretet forró érzése vált fel. A halál fájdalomtól a születés örö-

még egy csordultig telt kehely a szíve, melyből ha csak egy csepp csordul is ki, a hála megnyilatkozása közben formálódik gondo lattá:

Áldom az Istent, hogy anyának születéll.

Gyermekeinek apostoli bölcseséggel mesél, mintegy atyai szeretettel figyelmeztetve őket, hogy:

A bánat — a legjobb iskola.

A külső formák a tartalom szerint igazodnak. Minket nagy reménységgel tölt el Várva-várjuk a második eresztést, utána a többi. Olvasóink figyelmét ezuton is felhívjuk rá. (Ára 2500 K.) *nemo*.

Előfizetéseiket beküldötték:
Ureczky András (Rozvány) 15000,
Tóth Jenő (F.-Regmecz) 12000,
Janka Károly (Czigánd), Szendrey László (T.-Dorogma), Zitás István (Alsódotsza), B. Orbán Hedvig (Bpest), Péchy Lajos (Páczin), Szilágyi Benő (B.-Böcs), Kocsis János (Büd), Csabay István (Kiskinizs), Farkas Dezső (Beret), Keresztury László (Nyirmada), Radácsy I. (Gagybátor), Szabó Andor (Taktakenéz) 10—10000; Batta Miklós (Szamosszeg), Miskolczy Kálmán (Czigánd) 9—9000; Kiss Lajos (Tornyosnémeti), Persenszky László (Szerencs) 8—8000; Szalánczy János (Tiszakeszi), Hendzsel Zsigmond (Beret) 6—6000; Tomory Pál (Paszab), Korocz József (Berczel), Perpéthy Ferenc (Debreczen), Sárközy Lajos (Korlát), Tóth József (Gönczruszka), Benke József (Abaujvár), Soltész László (Csobád), Vita Károly (Gibárt), Tóth János (Kunmadaras), Elek Pál, Onczay Márta (Abauj-

szántó), Monoky István (A -Szántó),
Bujdos Béla (Csobád), Onda Sándor
(Debreczen), Ujszászy László,
Biró László, Panka Károly (Bpest)
5—5000; Hubay Bertalan (Pécs)
3000 K-t.

Sárospatakról: Szilágyi Jolánka
20000; dr. Kiss Sándor 10000;
Kovács Bözsike, Benkő Béla, Ja-
kob Károly, Korláth Klári, Deák
Geyza, Sviatkó János és Bódy
Dénes 5—5000 K-t.

A szerkesztőség üzenetei:

Sz. L. Tiszadorogma: A Sárospataki Hirlaptól kaptuk. Hozzuk.

M. K. Czigánd (10 vers). Ujujui! Ott még a „kapu alatt“ is csókot osztogatnak a Múzsák.

Gondoltam rád, gondoltam rád. Mi nem, mi nem, nem, nem, nem.

Szeretlek. Kit te?? Ha forróbbak lesznek az érzéseid, talán, talán?!
„Miért görbe a göbetü?“ Ezt akármelyik számártól megkérdezheti. Hisz-

szük, hogy ketten megértik egymást Mi nem tartozunk ahhoz a fajhoz.

Érdeklődő. Hogy ki a fel szerk. Múzsája? Kérdezze meg tőle levélben

Hátha megírja!

Elaludtam. Örökre? Legalább nem zavar többet.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Horkay László I. é. hh.

Nyom „Zemplén“ könyvnyomda és lapkiadó r-t. Sátoraljauihely.

